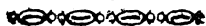

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 2.

Költ Bétsben , Boldog Alfz. Havának (Januáriusnak)
8-dik napján 1799-dik Elztendőbenn.

A Sárga Hideglelésről.

Ez a' már darab időtől fogva kegyetlenkedő és mód nélkül el hatalmazott pestise az Amériikai Respublikának , azért neveztetik *sárgának* : mert az általa okozott el sárgulás' idejéből lehet meg-ítélni: ha a' Beteg meg-maradhat e' életbenn avagy nem? A' kik t. i. ezen vézedelemes nyavalyaba esnek: leg először veresség látfzik a' szemek körül, és szörnyű fofájást éreznek. Azután következik az el sárgulás, és ha kevés idő alatt követi ez, az első fofájást: jele,

B

az el kerülhetetlen halálnak: ha pedig tsak ötödik napra következik azután: úgy rendszerént lehet reményleni a' fel-épülést. — Minémű károkat tett ezenn Sárga-hideglelés az Amerikai Respublikának nagy Városibann: említettük már málszor is: most egy ide tartozó Tzikkelyét közöllyük a' Filadelfiai Újságnak, mely is így írt Október' elein: Ha valaki ezen valaha oly virágzó Városnak pufzta úttzáinn, el indulna este, a' halgatásnak 's a' Halál Országának közepette sétálni: valóbann el kellene néki egészszenn szörnyüködni. A' vígadozás' szavát, és azt a' zajt, melyet szokott okozni egy igen népes Városbann a' szorgalmatoskodás és munkáság: magános aggódás és a' Sírhalomokban fekvőkéhez hasonló el hallgatás váltották fel. Örvezetés, és víg-énekelgetések nem hallatnak itt többé. A' mik ottan ottan félbe szakaszják ezen borzasztó tsendességet, nem egyebek, hanem, vagy a' Halottas embereknek éjjeli járása; vagy a' ragadó nyavalya szerentsétlen áldozatjainak keserves jajgatásai; vagy az el hagyatott, és éhséget 's szomjúságot szenvedő állatoknak nyöfzörgéseik. — Nagy Isten, mely szörnyenn ostorozod a' te teremtményidnek számkivetett Nemzetséget!

A' múlt postán közlött Bräni útazásnak folytatása:

Tizenegygyedfélkor a' Fels. Tsászfár, a' Pala-
tínustól Ő Kir. Fő-Hertzezségétől, Hg Albert,
Hg Würtemberg, Hg Eszterházi 's több fő Ge-
nerálisoktól, más Méltóságoktól, és 4 Gála-ruhá-

bann tündöklő Magyar Testőrzoéktól kísértetvén
ló-hátonn ki lovaglottak. Nádor-lspányunk a'
maga Reg. jének Formaruhájábann díszeskedett,
úgy mint: aranyos készülettü világos kék menté-
benn, dolmánybann és nadrágbann; aranyos fa-
nalakból ízött pantallérbann; 's veres tsákóbann,
mellyet, egy alól 's felül fekete, középben pe-
dig sárga tollból készültt bokréta ékesített. —
Az Orosz Seregek a' Város körül rendbenn ál-
lottak. Elöttök el lovaglott Ő Felsége, 's meg-
nézte rendjeiket. Más kapun vízfíza érkezvénn,
a' lóról le szállott, 's a' ízámára készített állásra
fel ment a' F. Tsáfzárnéval, 's egynehány Fő Ge-
nerálisokkal. — Tizenkettődfél órakor kezdet-
tek sorbann előtte menni (defilírozni) az Orosz
Seregek. Elöl jöttek a' Kozákok, öten vagy
4-en egy sorbann, Ofztályok ízerént. Ezen Ko-
zákoknak különbféle ízínü a' ruhájok. Két öl-
nyi nagyságú pózna, melynek a' végén éles vas
vayon, a' fegyverek, de egy pisztolya is va-
gyon mindeznikének, 's a' ki a' Török háború-
bann puskát nyert az ellenségtől, azt, Vadásí-
módjára vállára akasztja. Hofízfabb 's rövidebb
íszakállók vayon sokaknak. A' Fő 's Al-Tíízt-
jeik többnyire derék Legények: setét kék bő
nadrágjok, 's Lengyel forma rövid felső ruhá-
jok, és süvegjek vayon.

A' Kozákok lovai mind aprók, vastag lábú-
ak, kefe 's vakaró soha soha nem járúl hofízfú
ízőrökhöz: még is mindég ügetve vagy vágtat-
va mennek, és soha tsak egygyet se' láttunk
meg-botlani. A' kantározás: egy vékony zab-
lából, és egy madzag forma keskeny fékfízárból

áll. A' nyergek fából vagyon, melyre egy bőrvánkos köttetik le. A' Kozákok közt egynehányan voltak, kiknek nyílak függtek az oldalakon, kiket is Kálmukoknak mondtak lenni. Minek-utánna valami 1500 Kozák el nyargalt jó rendben: jött egy Sereg Vadász gyalog, kiknek fejér nadrag, rövid saru, zöld felső ruha, az öltözetjek, 's rövid puska a' fegyverek. — Ezek leg derekabb nyekből állottak, 's leg jobb rendben mentek. A' Vadászokat követte egynehány Regiment Gránátéros, és gyalog elegyesleg, mindenik után vitettek a' tulajdon ágyúi, és muníziós szekerei, melyek két kerekűek, 's mindegygyik eleibe 3 ló, egymás mellé vót fogva, a' bal felén lévőnn ül a' Kotsis. — A' Gyalogságnak általlyábann: zöld bő német felső ruhája, 's gombos harisnyája vagyon; a' Gránátérosoknak rézzel egészszén ki vért sisakjok: a' Gyalogságnak három egyenlő magasságú szegletes kalapja, 's veres nyakra valója. A' Tisztek, dárdat (Spontont) hordoznak kezekbenn. Egygyenként mennek sorbann az 'Osztályok' közepénn. Ő Felsége előtt a' dárdájokat különbkülönbféleképpen forgatván, végtére a' kalapot le kapták fejekről, és így tették a' köszöntést, melyet a' Kozák, 's Artillerista-Tisztek kardal vittek végbe, mint a' mi Tisztjeinknek szokása. A' Gyalogság apró Legényekből áll, a' Gránátérosok sem nagyobbak egy Magyar közönséges gyalog Katonánál, halavány képűek, de jól gyakoroltaknak látszatnak lenni. A' fegyverek éppen olyan, mint most a' mi gyalogságunké, könnyű, holíszú bajonéttal.

Minden Regementnek öt zászlója, a' közepén hordoztatik. Három különféle színűek a' zászlók: de mindeniknek közepére az Orosz Birodalom' sassa van festve. Ezen zászlókat Ő Felségek előtt mindég meg-hajtották. — A' muzsikájok a' Vadászoknak: trombitából és úgy nevezett Valdhornból áll; az utolsó, kivált a' hidegbenn, különössenn roszszúl hangzik. — A' Gránátérosoknak, 2 Haut-bois (Hoboa) egy Valdhorn, 's egy Fagot; a' Gyalogoknak pedig két Clarinét, egy Valdhorn, 's egy Fagót a' muzsikájok. — Minden Kompánia' Dobossai, a' rendkebe fel vagynak osztva. Dobjuk, vastag 's méjjebb hangra igazíttatik mint a' mi Katonáinké; 's minden Regementnek más más rövid mars nótája vagyon, A' Rendekeket igen jól megtartotta a' Gyalogság. Sohol fel nem akadt, se' tolongás nem vólt. A' Komandó-szavok, nekünk, kik nyelveket nem értjük, viszszá tettett. Három Fő Generális vagyon velek: Rosenberg (de ez nem az ide való Grófok vagy Hertzegek közzül való), Bülow, és Miloradovits. — Ezeknek ezüstel 's arannyal tizfránn ki vart Tsótárjok, arany prémes, és a' prémenn belől, körös körül, kék, 's fejer-tollal ékeskedő kalapjuk vagyon. Ez a' különböztető jele a' Generálisnak. — Zöld a' Formaruhájok. Veres pántlikás Rendje vólt a' két elsőnek. A' Közemberek mejjén 2, 3, sőt 4 ezüst jel-pénz is függ. — — — Az Al-Tisztek nem puskát, hanem magas dárdát hordoznak kezekbenn, 's rövid nád spáltza lóg az óldalo-

konn. A' Tisztéknek mind gombos harisnyájok szöld 's veres színű ezüstös övök vagyon.

Frantzia-Országai Tudósítások.

Decemb. 19-dikénn a' Párisi Újságok közlöték azon Officiális Tudósításokat, melyeket Fr. Fő Generális Joubert Pedemontzium meg vétele felől küldött Párisba. Azok szerént, Fő-Vezér Joubert, December 5-dik napján parantsolatbann ki adta, hogy a' Seregnek egy része Turin felé fog indulni. Már azon nap, a' Modénai Sereg Ofztály, Generális Victor kormányozása alatt, és a' Mediolánumi Tartalék-Ofztály, Generális Dessole vezérlése alatt, Páviánál, Abbiategraffi, és Buffalóránál a' Ticino vize mellett öfzfe is kaptokták magokat. Dec. 6-dikánn, ez a' Korpus Novara felé vonta magát, azombann Generál-Adjutáns Louis, Susát; Generális Casabianca Conit, és Generális Montrichard Alexandriát ugyan azon egy időben el foglalták.

Generális-Adjutáns Musnier meg támadta Novarát, és az őrizetenn lévő Katonaságot, mely Pedemontánusokból, és Helvétusokból állott mindjárt Mediolánumba küldötte. Hasonló módon tselekedett Generális Montrichárd Alexandriában. Azonközben, a' Turini Várból ki küldödött 300 ember (t. i. Fr. aság) Chivalssónak el foglalására, a' minthogy el is foglalta azt, 's el fogta az ott őrizetenn lévő Katonaságot. A' Király Ministereinek tudtokra esvénn ezen Történetek: közönséges Védelemről akartak gondoskodni; hanem tsak hamar észre vették, hogy

nem magános Osztályokkal; hanem egygy egész Sereggel vagyon dolgok: midőn Decemb. 7-dikénn egygy nagy Sereg Osztály, Generális Monttrichárd vezérlése alatt, Alexandriától, Astinn keresztül Turin felé nyomult: Generális Victor is a' maga Osztályaival, Vercellinnál oda érkezett, és a' Fő Generális Novarába. Ott sietve csak némely rendelkezéseket tett a' Tartománynak jövődöbéli igazgattatására nézve, és hogy elég dolgából meg ne szüküllyön: el feglaltatta Arona Várát a' Lagómaggiore mellett, 's maga Vercellibe ment. Ghivassóbann lévén, vert azt a' Kötést, melybenn a' Király le mondott Pedemontziúmról. Dec. 9-dikénn Turin Várába érkezett, mely nap, az említett Kötés, alólírások által meg-erössítettett. A' Király, Dec. 11-dik éjtfzakájánn el ment 's a' t. Ekképpen a' Fr. Seregek, 3 nap alatt 30 mérttföldnyi marsnál többet tévénn, egészsz Pedemontziúmot el foglalták.

A' Redaktör, Dec. 18-dikénn, Generális Championétnek egygy környülállásos Tudósítását közlötte, mellyet Ő a' Római földről, a' maga Fő-quártélyából Terniből indított Dec. 5-dikénn. E' szerént, a' Nápolyi Sereg, mely is a' Terninél, és Fermónál történt ütközetek óltatsendesenn viselte magát, Dec. 4-dikénn megtámadta Castellánánál Fr. Generális Magdonáldot.

A' Pári'si Direktóriális Újság, közöl sok Egyiptomi Tudósításokat részszerént Bonaparte Leveleiből; részszerént a' Courir de l' Egypte és Decade Egyptienne) nevezetű Kairói Újságok-

ból: de azok mind előbbeniek, a' mi álta, lunk már a' minap közlött Tudósításoknál.

Párisbann fel-számlálódtak minden ablakok: mert ezentúl adót kell fizetni tőlök, mely adóból, hufzonöt millió líver jövedelmet reménylenek esztendőnként az Elöljárók.

Hogy Amerika' mellyékénn, ama' nagy és gazdag Sz. Domingó Szigetét, Szeretsen Generális Toussaint vette kormányozása alá, 's többé a' Frantziák meg nem tarthatják magok birto kábann: magok a' Párisi Tudósítások is bizonyítják már ezt mostan.

Sträszburgba érkezett Dec. '23-dikánn a' Moguntziai Fr. Sereg' Fő-Vezére Jourdan, a' hol vagyon t. i. mostan ezen nevezett Seregnek fő-quártélyja.

Olasz Országai Tudósítások.

Ligúriai Respublika. A' Genuába visszsa tért Fr. Követ, Polgár Faypoult, négy n apokig mulatott tsak; 's ismét Mediolánumba útazott. — A' Fr. Sereg számára kívántt 800,000 liv erből álló költsön-hadiadót, kevés napok alatt le teték a' gazdagabb Házak. — Fr. Gener. Lapoype Dec. 6-dik napján Genuába visszsa a' érkezett Dec. 7-dikénn Fr. Agens Polgár Belleville, a' Ligúriai Direktóriumnak, Pedemontzium el foglaltatását egy tüzess írásbann adta tudtára, mely azután közönségessé is tétetett. — Am bär már emberi emlékezete ifelül múltó régiségű időtől fogva uralkodtak a' Genuaiak és Pedemontánusok közt, némely határok felett támadt

versengések és költsönös neheztelések: még is úgy látszik, hogy Pedemontzium szomorú esetén, nem felettebb örültek a' Génuaiak. Még Dec. 8-dikán azt írták Genuából: Nagyon félnek ittenn egy közönséges Lázzadástól; a' Köz-nép felette nagyonn neki keseredett, és éjjel is kiabállya az útszákonn: „Eljen, a' Szüz Mária! Az Anglusoknak a' mi partjainkhoz való közelgetések, a' Nép béketelen maga viselését nem kevésse éleszti, mely is az Egyenlőségnek felállításától fogva naponként nagyobb nagyobb inségre kezd jutni.

Római Republika: Mihelyt az Ankónai Kikötőhelybenn állott Fr. hajók, melyek Növ. 29-dikén, (nem tudatik hová) 3000 emberrel elindultak: a' Vár-örzök közzül is, 3 ezerenn, Generális Monnier vezérlése alatt, az Ankónai utakat óltalmazó Fr. Sereg segítségére mentek el. Magábann Ankóna Városábann, 500 ember-nél, és a' Kikötőhelybenn egy ágyús hajonál több nem maradt. — Az Egyiptomi Fr. Sereg Fő-Kommiszáriussa Polgár Sücy, ki is a' karján igen nagy sebet kapott, és Európábann kívánnya sebet gyógyíttatni, Alexandriából Ankónába érkezett December 1. napján. — A' Római földről szüntelen győzedelmi híreket terjesztgetnek a' Fr. Generálisok; hanem a' mellett, az oly Levelek útját szorossann meg gátolják, mellyekből, az ottani dolgok folyamatjának valóságos mivóltát meg lehetne érteni.

Rómábann a' Sz. Angyal Várát Növ. 30-dikán vette által a' Nápolyi Katonaság, a' Fr. Őrizettől.

Elegyes Tudósítások.

A' Helvétziai Respublika' földjénn, a' Fr. Respublika számára szedendő 18 ezer Katonák eránt, oly kívánságát intézte a' Fr. Direktórium a' Helvétziaihoz; hogy azokat tsak úgy fogadhatja ő fel a' maga szolgálatjába, (mellyeket pedig maga kért) ha legélszen fel lesznek Azok, a' Helv. Respublika által fegyverrel készítettve; és ha ő (t. i. a' Direktórium) nevezheti ki azoknak Fő-Kommiszzáriussát, és Kaszszatartóját.

Helvétziábann, a' 20 és 45 esztendősek között lévő Polgárok oly formánn tartoznak katonáskodni: hogy a' Nötelenek, kötelesek lesznek, mindenkor készenn tartani magokat, a' hartzra való induláshoz, a' Házások pedig Tartalék-Sereget formálnak.

Helvétziábann igen nagy aggodást okozott az a' hír: hogy ott Revolúciónális Törvényfűk fogna fel-állítódni.

Brüsszelbenn meg-tiltódtak némely Újságok, azért, hogy egy Gemblouxi Levelet közlöttek: melybenn az Insurgensek' Serege, Katholikus-Seregnek neveztetik; annak száma száz ezerre tétetik, melynek jobb szárnya, a' Skáldisnak tengerbe való szakadásánál és a' tenger-partoknál egygyesülésbenn vagyon az Angl. Hajósseggel, ettől pénzt, eleséget, 's munitziót kap, (más Tudósítások szerént népbéli segítséget is kapott Dec. 15-dikénn): a' bal szárnya pedig a' Katholikus-Seregnek, ki terjed a' Rajnáig,

's valamint elébb: úgy Dec. 2-dik 3-dik és 4 dik napjainn is diadalmaskodott.

Batáviábann, mind szabadon bocsátódtak az ollyatén Foglyok, a' kik 1795-dik esztendő-től fogva raboskodtak azért, hogy az akkori változásokkal való meg nem elégedéseket nyilatkoztatták, és ezt a' szabadon bocsátást a' Frantzia Direktórium kívánta.

A' Londoni Tudósítások szerint, melyek Dec. 12-dikénn költek, nagy készüléteket tétetett az Udvar, hogy 15 ezer Gyalog- és 10 ezer Lovas-Katonaságot, Külföldre indíthasson.

A' Berlini Anglus Követ Lord Elgin, Konstantinápolyba rendelődött Követnek; kit a' Berlini Anglus Követségben, a' Státus-Szekretárius Ötse, Grenville Tamás Úr vált fel, de Berlinből egy időre Bétsbe jő, 's úgy tér ismét vissza innét Berlinbe.

Az Orosz Császár Dec. 10-dik napján installáltatta magát a' Máltai Rend' Nagy Mester-ségébe.

Frankfurtból Dec. 28-dikánn: — „Jóllehet a' Német Birodalom, és a' Frantziák között meg állítottak már a' Békességnek leg nehezebb pontomai: még is hadi módon bánnak most is a' Frantziák Ehrenbreitstein Várával, nem engedvénn abba eleséget bé szállíttatni. Sőt a' Rhénus (Rajna) jobb partján lakó Német Lakosokra is újra egy millió és hatszáz ezer líverből álló adót vetettek; 's a' többek között 40 ezer butélia pálinkát is kívántak tőlök.“

Bonapartéről.

Egy hiteles Utazónak közönséges Tudósítása szerént, ki a' múlt 1798-bann Párisban járt: Bonaparténak nagyon nehezen esett, mikor utolszor Rastadtból Párisba ment, hogy neki, néha néha a' Direktorok' külső szobájában soká kellett vesztegleni, és neheztelését izóval is ki nyilatkoztatta: de értésére esvén, hogy 22 panna szok volnának ellene, mellyekkel addig halgattak a' Direktorok: fel akarta a' szolgálatját írásbann mondani, és már csak a' vólt hátra, hogy ezen írásnak a' nevét alá írja. Ekkor némely Direktorok kérték őtet, hogy tovább is szolgálja a' Respublikának, Reubel ellenbenn így szólott hozzá: No csak bátran írja alá a' nevét, Polgár Generális! mert a' Respublika soha sem lát szükséget szerentsés Generálisra nézve. Ily körülállások között, mivel vélte, hogy a' Békeség, Német Országgal rövid nap meg-kérül; az Angliába való ki szállhatást pedig tsupa-képzeldésnek tartotta, és oda haza sem várhatott magának semmit: így vállalta fel az Egyiptomi tündéres vezérséget. — Európából lett el menetele után mind meg-változott az, a' mit Ő a' Cisalpiniai, és Ligúriai Respublikák fel-állítasakor törvényül szabott azok eleibe. A' következő Világ, hidegebb vérrel fog az ő tsatázásairól is ítélni, mert nem mind ütközet vólt az, a' mit a' Frantziák úgy neveznek. — — — Előbb el enyészik Bonaparténak a' neve idővel, a' nagy Katonák, mint

a' mesterségekbenn gyönyörködők előtt: mert ő tetézte a' hadnak eddig volt irtóztatóságait az-
 zal az újj találmánnyal, hogy a' Mesterségek'
 remekjeit (a' rajzolt, 's faragott képeket) az el
 foglalt Tartományokból el rabolta. — Méltó
 erre nézve meg-jegyezni, hogy midőn 1798.
 bann, a' Július' 14-dikénn tartott Innep fénye-
 sítésére, ezen el rablott remekeket ládákba jól
 el rakva, Párisonn kívül, az úgy nevezett Márs
 mezejénn, a' Hollandiából oda vitt elefántokkal,
 a' Bernai medvékkel 's a' t. hordozták 's mu-
 tatták a' Népnek: úgy ítélték a' Párisiak, hogy
 ezek a' nyereségek, nagyon hasonlítanak az ő
 Respublikájokhoz, mivel valamin a' Respubli-
 kábann, úgy szinte itt is nem láthatták azt,
 a' mi szép: úgymint a' mely el volt rejtve a' lá-
 dákba, és csak a' tsudálatos, 's vad és kegyet-
 len állatokat láthatták.

Campoformióból Dec. 6-dikánn: — „Ki
 rándúltam Udine Városából, ezenn nevezetes
 falunak látására, mely, a' nevezett Vároستól,
 tsak egygy kis mérttföldnyire esik. Meg-
 néztem a' falu' közepénn azt a' kútat, a' mely-
 nek káváján, Mindenek' láttára esett meg a'
 múltt esztendőbenn Oct. 17-dik napján, a'
 Császári Felség, és a' Fr. Nemzet között köt-
 tetett Bekesség' tikkelyeinek, a' mind két Fél
 Biztosainak magok alólíráσαι által lett meg-erős-
 sítetése; mely Biztosok, a' F. Császár' részé-
 ről voltak: Márkéze Galló, és Gróf Koben-
 czel; a' Fr. Respublika' részéről pedig Gen.
 Bonaparte. — Rövid időn Veronába megyek
 a' honnan reméylem, majd több újságokkal

kedveskedhetek. Udinébenn is fel-állott a' Cs. K. Konviktus a' Barnabiták Kollégiomában, mely máre az utánn Császári Kollégiomának fog neveztetni, 's a' kapuja felibe a' Cs. K. tímer ki-tétettni.

Az Egésség' fenn-tartására nézve, oly ízéket találtak fel Angliábann, a' melybenn fekvő vagy ülve, oly mozgást lehet csinálni: mint ha sétálna vagy lovagolna az Ember.

Magyar Ország.

Csanádi és Szombathelyi Püspökök Kristovics Imré, és Szily János Ö Exc. jok, tsak hámar meghalának egymás utánn.

Tátrallyáról Dec. 25. dikénn., Most nálunk nevezetes tárgy a' hideg, mely ugyan már December' eleitől fogva nagy, de kiváltképpenn tegnap és ma olly szörnyű, hogy ezen Században tsak egyszer vólt hozzá hasonló, és háromszor valamivel nagyobb. Tudniillik ma reggel és tegnap reggel a' Reaumur Thermometrumja, a' jég-pont alatt való 14-dik grádusra esett, tegnap este ötödfél órákor pedig egészfz 15 grádusig húzta ösfzfe magát. E' mellett az kiváltképpenn nevezetes, hogy az ég, most ma reggel egészfzen bé vagyon fedve, 's hó is esik, mely környülállások között más helyekenn tsak nem mindenkor engedni szokot a' hideg. A' Barometrum tegnap, 28 hüv. és 8 lin. ra ízállott, ma egy lineával alább esett. 1709-dik esztendőben ízint olly nagy hideg vólt, mint most, 1767. 1768. és 1788 's 89 között, némely helyeken még nagyobb,

így hogy a' Therm. az utolsó 3 esztendőekben a' 18-dik grádusig esett le a' jég pont alá. „ — A' Thermometrum és Barometrum állásai, mellyeket itt a' Tatra alatt, mindennap reggel, délkor és estve feljegyeztünk, ha más helyeken való állásaival öfzsze hasonlítottatnak, a' Meteorologia nézve sokat lehet belőlök ki hozni. Erre nézve igen hasznos volna, ha azok, Hazánknak más különbféle részeibenn is fel-jegyeztetnének. Mi innét, ily féle már több esztendőktől fogva tett metereologica jegyzésekkel szolgálhatunk. “

Béts.

Jósef Fő Hertzeg Palatínusunk Pétersburgba indul ezen Hónap' vége felé.

A' közelebb múlt esztendőbenn esett Levegő-égbéli változásokról (minéműek: a' levegő ég' melegsége hidegsége; annak könnyüisége, nehézsége; szárazsága nedvessége; 's a' milyének: a' szelek, havak, esők, ködök, forgó-fzelek, szélveszek, villámások, menydörgések 's a' t.) következő egynehány rendbéli jegyzéseket közlünk, az ilyenekben gyönyörködök kedvéért, t. i. leg nehezebb volt a' levegő, December' utolsó napján, a' midőn t. i. fel-hágott a' kénese a' Nehézmérőbenn (Barometrum) 29 hüvelyknyire, és 2 és fél pontra. — Leg könnyebb volt pedig Mártz. 18-dik napján, akkor csak 27 hüvelyknyire, hét lineáta, és 11 és fél pontra hágván fel a' kénese. A' két utolsó Hónapokban pedig úgymint Nóvemberbenn és Decemberbenn sok hirtelen való változásoknak volt a'

levegő nehézsége ki-téve, úgy [hogy 24 óra alatt 5 línéánnnyira is, hol fel hágott, hol léjjebb ízál-ott a' kéneső a' Barometrubann; azonbann tsak ugyan közönségesenn véve $\frac{1}{10} \div$ egy tí-zedrész línéánnnyival vóit 1798-bann könnyebb a' levegő mint 1797-benn.

A' fzelekre nézve, mellyek a' közelebb múlt elztendőbenn fújtak: méltó meg-jegyezni: Északi szél fútt (hol egy nap, hol más nap, nem egy más után) 23 napokon; Észak 's Napkelet köz-i szél fútt 8 nap; Napkeleti, 6 nap; Dél 's Napke-letköz-i 52 nap; Déli 16 nap; Dél 's Napnyúgot köz-i, 2 nap; Napnyúgoti, 91 nap; Észak 's Nap-nyúgoti, 89 napokon.

Esső esett 83 napokon. Havazott 31 na-ponn, sűrű köd vólt 20 nap, Menydörgés villá-más 12 nap. Kemény szélvész 10 nap. Ezen ki-vül, December' 13 dikánn reggeli 6 óraker vil-lámás vevődött észre.

A' levegő melegségére vagy hidegségére nézve: annak kü-önbözö mértékeit nem említ-vén azt írhatjuk: hogy 1798-bann leg melegebb vólt Aug. 3-dik napján, a' mikor is a' kéneső a' Melegmérőbenn (Thermometrum) 25 és $\frac{1}{2}$ grá-dusra hágott az 0 felett, és így két grádussal még, vólt nagyobb melegség 1797-benn.

A' Hideg Mannheimbann oly nagy vólt Dec. 26-dikánn, hogy a' Reamour Thermometruma, 19 és 2 3-ad részénny-i grádusúnak mutatta azt; Frankfurtumbann pedig ugyan az nap tizenki-lentzedfél grádusúnak.